

І. Я. Пінчук, О. В. Колодежний, О. О. Древіцька, О. М. Мишаківська, І. Ф. Здорик
ПСИХІАТРИЧНІ ЦЕНТРИ ДЕННОГО ДОГЛЯДУ –
ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ
Український науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії
та наркології МОЗ України, м. Київ
kolodezhny@ukr.net

Актуальність. Метою сучасної психіатричної допомоги є підтримка якості життя і забезпечення комфорту пацієнтів та їх рідних. За межами України ця допомога активно надається пацієнтам у вигляді різноманітних форм денного догляду. Втілення позалікарняних форм надання психіатричної допомоги у практику служби охорони психічного здоров'я населення України потребує їх вивчення та подальшої розробки методичних рекомендацій з цього питання.

Мета – вивчити організаційні і фінансові засади надання допомоги пацієнтам із психічними розладами у позалікарняних умовах.

Матеріали та методи. Розглянуто організаційні та фінансові засади надання позалікарняної психіатричної допомоги на прикладі роботи центрів денного догляду (амбулаторного геронтологічного відділення), оцінено фінансові витрати на організацію амбулаторних центрів, у порівнянні зі стаціонарними. У роботі застосовували соціально-демографічний та статистичний методи дослідження.

Результати. Аналіз функціонування центрів денного догляду показав, що вони можуть створюватися кількома шляхами: через перепрофілювання окремих стаціонарних відділень психіатричних лікарень або через створення нових державних чи приватних центрів денного догляду за пацієнтами психіатричного профілю.

Організаційні питання включають в себе роботи з облаштування приміщень, вирішення кадрового питання, створення необхідної нормативної бази (посадових інструкцій), визначення можливих методів реабілітації, залежно від контингенту (діти, підлітки, геронтологічні пацієнти тощо).

Алгоритм перебування в центрах денного догляду передбачає ряд дій щодо пацієнта: огляд лікарями різного профілю, психологом, іншими фахівцями, діагностичну оцінку психічного здоров'я, розробку для нього плану індивідуальних реабілітаційних заходів.

Аналіз роботи центрів денного догляду показав, що вони сприяють вирішенню низки найактуальніших питань: створення для хворих безпечного середовища, надання їм амбулаторної допомоги і реабілітаційних заходів; запобігання соціальної ізоляції; системна робота з рідними пацієнта тощо.

Фінансування таких центрів може здійснюватися з різних джерел (страхові фонди, пожертви, часткова та повна оплата перебування та інше).

Економічний ефект від центрів полягає в тому, що догляд за групою пацієнтів у позалікарняних умовах вимагає меншої кількості персоналу та затрат, ніж індивідуальний догляд за кожним хворим зокрема.

Оцінка прибутковості центрів денного догляду з використанням методу аналізу оборотних витрат показала, що їх утримання є менш витратним, порівняно зі стаціонарними медичними закладами, і потребує меншого залучення професійних ресурсів. У розрахунку на 1 пацієнта вартість стаціонарної допомоги перевищувала вартість амбулаторної допомоги у середньому у 1,5 раза.

Висновки. 1. Позалікарняна допомога у службі охорони психічного здоров'я може розвиватися на базі центрів денного догляду, у яких хворі на психічні розлади впродовж дня можуть перебувати під професійним наглядом та опікою. Центри денного догляду можуть бути створені у державних і приватних закладах охорони здоров'я.

2. Психологічні і моральні аспекти покращення життя хворих, їх рідних, працівників, а також економічні переваги показують перспективність такої організації психіатричної допомоги.

Ключові слова: центри денного догляду, організація медичних і реабілітаційних закладів, економічна ефективність.

I. Ya. Pinchuk, O. V. Kolodezhny, O. O. Drevitska, O. M. Myshakivska, I. F. Zdoryk
PSYCHIATRIC DAYCARE CENTERS - A PERSPECTIVE COURSE OF MENTAL HEALTHCARE
Ukrainian Research Institute of Social and Forensic Psychiatry and Drug Abuse Ministry of Health of Ukraine, Kyiv, Ukraine
kolodezhny@ukr.net

Background. The aim of modern mental healthcare is maintaining quality of life and comfort of patients and their relatives. Beyond this aid in Ukraine actively provided to patients in a variety of forms of daycare. Implementation of community-acquired forms of psychiatric care in the practice of mental health services needs of the population Ukraine examination and further development of guidelines on the issue.

Objective. Show the effectiveness of organizational and financial principles to assist patients with mental disorders in community-acquired conditions.

Materials and methods. Considered organizational and financial principles provide outpatient psychiatric care in case of daycare centers (outpatient geriatric department) estimated the financial cost of organizing outpatient centers, compared to stationary. The paper applied socio-demographic and statistical methods.

Results. Analysis of work of daycare centers showed that they contribute to solving a number of the most pressing issues: creating a safe environment for patients, providing outpatient care and rehabilitation; prevent social exclusion; systemic work with family and other patient.

Funding these centers can be made from a variety of sources (insurance funds, endowments, partial and full payment of stay, etc.).

The economic effect of the centers is that care of a group of patients in community-acquired conditions requires less staff costs than individual care for each patient in particular.

Conclusions. 1. Outpatient care in mental health services can be developed on the basis of daycare centers where patients with mental disorders throughout the day may be under professional supervision and care. Day care centers can be created in public and private schools of health facilities. 2. Psychological and moral aspects of improving the lives of patients and their relatives and workers, as well as economic benefits, show promise of such an organization of psychiatric care.

Keywords: daycare centers, organization of medical and rehabilitation institutions, economic efficiency.